

**'TESLA
SCORDE
ONVOLDENDE
OP VAKBONDS-
VRIJHEID EN
TOEN HEBBEN
WE HET ERUIT
GEGOOD'**

schappelijke organisaties en vakbonden, steeds meer beweging gaan zien bij bedrijven.”

10 Voor productie van elektrische auto's zijn veel energie en veel zeldzame grondstoffen nodig. Hoe kijken jullie aan tegen de producenten van elektrische auto's?

“We hebben in het verleden wel in Tesla belegd. Hoewel er veel te verbeteren was, zagen we het toen als een bedrijf dat een koplopersrol speelde. Op een gegeven moment werd echter duidelijk dat Elon Musk slecht omgaat met fabrieksarbeiders. Tesla scoorde onvoldoende op vakbondsvrijheid en toen hebben we het eruit gegooid.”

11 En wat vinden jullie van Ebusco, de producent van duurzame bussen?

“Het bevorderen van het openbaar vervoer is wel iets waar we meer voor open staan, maar we hebben dat bedrijf nu niet op ons netvlies. Op dit moment zijn we niet heel actief in die sector.”

12 Moet een duurzame belegger genoeg nemen met een lager rendement voor de goede zaak?

“Inmiddels hebben tienduizend academische studies laten zien dat het helemaal niet meer nodig is om op het financiële rendement in te leveren. Ik neem ons duurzame aandelenfonds, ons vlaggenschip, vaak als uitgangspunt. Wij sluiten de fossiele energiesector al sinds 1993 uit. Daardoor zijn er perioden geweest dat het rendement achterbleef, maar over een kleine dertig jaar bekeken, is dat niet zo. Het laat zien dat het goed mogelijk is om sectoren en bedrijven uit te sluiten zonder dat dit ten koste gaat van het rendement.”

– Column –

Obligatiebelegger

Nee, een obligatiebelegger was ik nooit. Aandelen bieden meer kansen en die wegen ruimschoots op tegen de extra risico's, aldus mijn reptielenbrein.

En ook al kwam de zoveelste zeperd, de spanning van stockpicking kon niemand me meer afnemen. Ervaringen mogen ook wat kosten.

Natuurlijk, intellectueel was het belang van een goed gebalanceerde beleggingsportefeuille duidelijk. Obligaties en aandelen beconcurreren elkaar om uw en mijn centen, dus veelal bewegen ze tegengesteld en beperken ze samen risico. Maar ook rendement, zo concludeerde ik. Ergo: geen obligaties.

Helemaal waterdicht was die theorie niet, want we hebben net jaren achter de rug waarin zowel aandelen als obligaties geweldig rendeerden. De theoretische onderbouwing van dat fenomeen is eveneens plausibel: obligaties stijgen bij dalende rente en lage rentes zijn gunstig voor bedrijven die geld lenen. Investeringsrendementen sneller met lagere rentes.

Hoe dan ook, mijn weerzin tegen obligaties nam in de jaren dat de obligatiekoersen bleven stijgen alleen maar toe. Welke idioot koopt nou schuldpapieren die over de gehele looptijd minder opleveren dan de inleg?

Niks idioot. Het waren – naast centrale banken – topprofessionals. Hun mandaat vereiste dogmatisch obligaties in een gebalanceerde

beleggingsportefeuille.

Binnen een jaar is de situatie gekanteld. Overheidsobligaties van kredietwaardige landen bieden een effectief rendement van 2 tot 4 procent. Met dank aan gierende inflatie en centrale banken. Koersen van obligaties en aandelen daalden beide zo'n 20 procent, net zo gebroederlijk als de stijging van de eerdere jaren. Ook de vastgoedboeren en de cryptovisionairs leden verlies. Lekker, zo'n demping van de beleggingsportefeuille met allerlei asset classes.

Met tegenzin pakken centrale banken nu noodgedwongen hun primaire rol op: inflatiebestrijding door rentes te verhogen en te stoppen met opkopen van obligaties. Uiteindelijk zullen ze slagen, ook al duwen ze economieën in een recessie. Een afgekoelde economie zorgt gelukkig niet alleen voor een lage inflatie, maar biedt ook ruimte om vervolgens rentes te verlagen.

Waarschijnlijk was het beter nog even te wachten, maar had ik u al verteld dat ik inmiddels obligatiebelegger ben?

ERROL KEYNER

is adjunct-directeur van de VEB